

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS EKSTREMALIŲ SITUACIJŲ KOMISIJOS POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2021-06-23 Nr.
Vilnius

Posėdis įvyko 2021 m. birželio 23 d. 13.00–14.30 val. Lietuvos Respublikos Vyriausybėje, Gedimino pr. 11, Vilnius, Vyriausybės posėdžių salėje (II aukštas).

Posėdžio pirmininkė – Giedrė Balčytytė, Vyriausybės kanclerė (komisijos pirmininko pavaduotoja).

Posėdžio sekretorius – Kasparas Večerskis, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – PAGD) Civilinės saugos valdybos Civilinės saugos planavimo ir koordinavimo skyriaus vyriausiasis specialistas.

POSĖDŽIO DALYVIAI:

VESK nariai:

Arvydas Anušauskas, krašto apsaugos ministras, Aušrinė Armonaitė, ekonomikos ir inovacijų ministrė, Evelina Dobrovolska, teisingumo ministrė, Arūnas Dulkys, sveikatos apsaugos ministras, Simonas Gentvilas, aplinkos ministras, Saulius Greičius, PAGD direktorius, Darius Jauniškis, Valstybės saugumo departamento direktorius, Kęstutis Navickas, žemės ūkio ministras, Renatas Požėla, Lietuvos policijos generalinis komisaras, Gintarė Skaistė, finansų ministrė, Marius Skuodis, susisiekimo ministras, Jurgita Šiugždinienė, švietimo, mokslo ir sporto ministrė, Gabrielius Landsbergis – užsienio reikalų ministras, Rustamas Liubajevs, Valstybės sienos apsaugos tarnybos vadas.

Įgalioti asmenys:

Vitalij Dmitrijev, vidaus reikalų viceministras, Vygintas Gasparavičius, kultūros viceministras.

Kiti asmenys:

Živilė Simonaitytė, sveikatos apsaugos viceministrė, Jaunius Pusvaškis, Energetikos ministerijos kancleris, Rimantas Žylius, Ministro Pirmininko patarėjas atvirų duomenų, skaitmeninės transformacijos, viešųjų pirkimų klausimais, Dainius Kaunas, Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos (toliau – LRVK) Grėsmių valdymo ir krizių prevencijos grupės vadovas, Emilis Kazlauskas, LRVK Grėsmių valdymo ir krizių prevencijos grupės patarėjas, Aistis Šimaitis, LRVK vyriausiasis patarėjas, Eglė Gasiūnaitė, LRVK vyriausioji patarėja teisės klausimais, Darius Domarkas, Vidaus reikalų ministerijos (toliau – VRM) Viešojo saugumo politikos grupės vadovas, Haroldas Sabulis, VRM Viešojo saugumo politikos grupės vyriausiasis specialistas, Indrė Gasperė, VRM Strateginių sprendimų paramos grupės patarėja, Mindaugas Kanapickas, PAGD direktoriaus pavaduotojas, Ramunė Stasiūnaitienė, Radiacinės saugos centro direktoriaus pavaduotoja, Julius Žiliukas, Radiacinės saugos centro Ekspertizės ir apšvitos stebėsenos departamento direktorius, Mindaugas Buckiūnas, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Administravimo departamento Veiklos valdymo skyriaus vedėjas, Virginija Žoštautienė, Žemės ūkio ministerijos Strateginių pokyčių grupės vadovė, Ginreta Megelinskienė, Sveikatos apsaugos ministerijos Visuomenės sveikatos departamento Sveikatos stiprinimo skyriaus patarėja, Justina Aleksaitė, sveikatos apsaugos ministro patarėja.

POSĖDŽIO DARBOTVARKĖ:

1. Situacijos apžvalga ir Covid-19 atmainų valdymo modelis.

Pranešėjai: Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos ir Sveikatos apsaugos ministerijos atstovai.

2. Vakcinacijos skatinimo priemonių būklė.

Pranešėjas – Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos atstovas.

3. Dėl siūlymo Lietuvos Respublikos Vyriausybei pereiti iš karantino teisinės padėties į ekstremaliosios situacijos padėtį, taikant ekstremaliosios situacijos priemones visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje.

Pranešėjas – Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos atstovas.

4. Dėl valstybės rezervo (žemės ūkio ir maisto produktų atsargų) kaupimo („Riboto naudojimo“).

Pranešėjai: Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos, Radiacinės saugos centro, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos atstovai.

POSĖDŽIO EIGA:

Giedrė Balčytytė, Vyriausybės kanclerė, VESK pirmininkės pavaduotoja, pasveikino posėdžio dalyvius, pristatė darbotvarkę ir pasiūlė pradėti posėdį.

1. SVARSTYTA: Situacijos apžvalga ir Covid-19 atmainų valdymo modelis.

Aistis Šimaitis, LRVK vyriausiasis patarėjas, pristatė gerėjančią epidemiologinę situaciją Lietuvoje, 14 d. sergamumo rodiklis šiuo metu sudaro 54,2 / 100 000. Per savaitę atliekama virš 70 tūkstančių tyrimų, iš kurių teigiami – 0,8 proc. Lietuva yra 11 vietoje pagal testavimo apimtį Europos Sąjungoje, atlikusi beveik 4 milijonus testų. Šiuo metu hospitalizuoti yra 202 asmenys, iš jų 158 taikoma deguonies terapija. Iš viso Lietuvoje nuo Covid-19 mirė 4371 žmogus, daugiausia vyresnio amžiaus patenkantys į 70-89 metų grupes. Pilnai ar iš dalies imunitetą turinčių žmonių šalyje yra 49,27 procento, po savaitės tikimasi, kad šis skaičius pasieks 53 procentus. Anot A. Šimaičio, sergamumas mažėja ir Lietuva „žalėja“ – artėja prie spalvinės zonos, kai sergamumas yra mažas. Šiuo metu didžiausias sergamumas yra Visagino (166), Utenos r. (127), Ukmergės r. (115), Molėtų r. (95), Švenčionių r. (93) savivaldybėse. Mažiausias – Šilutės r. (5), Biržų r. (9), Kupiškio r. (13), Skuodo r. (13), Širvintų r. (13) savivaldybėse. Tačiau, pasak A. Šimaičio, nerimą kelia indiškios „Delta“ atmainos atsiradimas Lietuvoje ir mažėjantis besivakcinuojančiųjų skaičius. Šiuo metu indiškąją „Delta“ atmaina Lietuvoje serga 6 asmenys, visi atvejai įvežtiniai ir nors masinio išplitimo dar nėra, laikui bėgant atmaina gali išplisti, jei laiku nebus imtasi tinkamų priemonių.

Sveikatos apsaugos ministerijos Visuomenės sveikatos departamento Sveikatos stiprinimo skyriaus patarėja Ginreta Megelinskienė VESK nariams pristatė temą „Reagavimas į SARS-CoV-2 atmainų atvejus“. Ji pristatė, kaip vyksta Covid-19 atmainų tyrimas. G. Megelinskienė teigė, kad pagrindiniai iššūkiai valdant pandemiją yra vis naujos atsirandančios atmainos, kurių nustatymui reikalingas papildomų reagentų įsigijimas, kurie rinkoje pasirodo vėliau nei nustatomi pirmieji susirūpinimą keliančių virusų atmainų atvejai. Ministro Pirmininko patarėjas atvirų duomenų, skaitmeninės transformacijos, viešųjų pirkimų klausimais Rimantas Žylius pažymėjo, kad Vyriausybės kanclerės prašymu suburta darbo grupė baigia Covid-19 atmainų valdymo proceso patobulinimo pasiūlymus. Šiuo metu dėl valdymo modelio priemonių dar diskutuojama su Sveikatos apsaugos ministerijos specialistais.

2. SVARSTYTA: Vakcinacijos skatinimo priemonių būklė.

Sveikatos apsaugos ministro patarėja Justė Aleksaitė pristatė VESK nariams vakcinavimo skatinimo priemones. Į pagalbą kviečiant žmones vakcinuotis buvo pasitelktos nacionalinės televizijos, internetiniai portalai, nacionaliniu mastu transliuojančios radijo stotys, socialiniai tinklai, lauko reklamos stendai, vaizdo reklamos stendai (ekranai), prekybos centrų tinklų reklamos ekranai prie kasų, specializuota žiniasklaida (portalai, laikraščiai, žurnalai, TV laidos) sveikatos, mokslo

temomis, nacionalinė spauda, regioninė spauda. Taip pat bus plečiamas mobilių vakcinavimo palapinių tinklas. Nacionalinio kraujo centro palapinės priims norinčius vakcinuotis 7 dienas per savaitę, 3 regionuose, taip pat su palapinėmis bus važinėjama po šalies kurortus.

Kitas žingsnis – vakcinavimas be registracijos visoje Lietuvoje. Planuojama ir mobilių komandų plėtra, kai vakcinavimo autobusiukai vyksta pas žmones, gyvenančius atokiose vietovėse. Taip pat bus lengvinama vakcinavimo tvarka vaistinėse.

Nuo liepos pradžios vakcinuotis bus galima ir Vilniaus, Kauno, Klaipėdos Akropoliuose. Taip pat mobilios komandos vyks į įmones vakcinuoti darbuotojų, o tai padarę galėtų tikėtis tam tikrų privilegijų iš darbdavio. Šiuo metu nerimą kelia lėtėjantys vakcinacijos tempai ir būtina plėsti vakcinavimo procesą skatinančias priemones.

3. SVARSTYTA: Dėl siūlymo Lietuvos Respublikos Vyriausybei pereiti iš karantino teisinės padėties į ekstremaliosios situacijos padėtį, taikant ekstremaliosios situacijos priemones visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje.

Sveikatos apsaugos viceministrė Živilė Simonaitytė ir sveikatos apsaugos ministras Arūnas Dulkys posėdyje išsakė nuomonę, kad, atsižvelgiant į pristatytą epidemiologinę situaciją šalyje, COVID-19 sukeltos situacijos valdymą tikslinga tęsti ir reikiamus ribojimus įgyvendinti ekstremaliosios situacijos režimo teisinėmis priemonėmis, išlaikant ūkinės veiklos, viešųjų ir administravimo paslaugų, taip pat kitų veiklų ribojimus. Vidaus reikalų viceministras Vitalij Dmitrijev atkreipė dėmesį, kad perėjimas iš karantino į ekstremaliosios situacijos režimą lemia, jog COVID-19 sukeltos situacijos valdymo galimybės, ypač medicinos srities į asmenis orientuotų priemonių taikymas, bus siauresnės atsižvelgiant į Civilinės saugos įstatyme nustatytą teisinį reguliavimą. Kartu pažymėjo, kad diskutuojant darbo tvarka tikslinga tobulinti rengiamo nutarimo projekto formuluotes. Kai kurie VESK nariai abejojo tikslingumu atsisakyti karantino režimo, nes lėtėja vakcinacijos tempai ir karantino atsisakymas visuomenei pasiųstų klaidingą žinutę dėl situacijos suvaldymo, kas dar labiau galėtų sulėtinti vakcinacijos procesą. Taip pat buvo akcentuotas „Delta“ koronaviruso atmainos plitimas, tad šiame kontekste neatmestina, kad karantiną vėl teks paskelbti, todėl jo atsisakymas šiuo momentu yra nenuoseklus. Komisijos nariai apsikeitė skirtingomis nuomonėmis dėl poreikio toliau taikyti karantino teisinę padėtį, diskutavo dėl tam tikrų galiojančių ribojimų išlaikymo būtinybės. Po Komisijos narių pasisakymų vyko balsavimas. Dauguma VESK narių balsavo „už“ siūlymą Vyriausybei toliau valdant su COVID-19 susijusią padėtį atsisakyti karantino teisinio reguliavimo ir reikiamus ribojimus įgyvendinti ekstremaliosios situacijos priemonėmis.

NUTARTA:

1. Siūlyti Lietuvos Respublikos Vyriausybei pereiti nuo karantino teisinio reguliavimo ir reikiamus ribojimus įgyvendinti ekstremaliosios situacijos teisinėmis priemonėmis.

4. SVARSTYTA: Dėl valstybės rezervo (žemės ūkio ir maisto produktų atsargų) kaupimo („Riboto naudojimo“).

Iš esmės pritarta pristatytam klausimui (pridedama informacija, priskiriama slaptumo žymai „Riboto naudojimo“).

Vyriausybės kanclerė,
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
ekstremalių situacijų komisijos pirmininkės pavaduotoja

Giedrė Balčytytė